

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
Hroznová 63/2, Brno, 656 06
Oddělení diagnostická laboratoř Olomouc
Referát monitoringu letu mšic Opava
Jaselská 16, 746 82 Opava, tel.: 553 631 225

Č.j.: UKZUZ 020259/2014

V Opavě 19. 3. 2014

Prognóza jarního přeletu „obilních mšic“
(*Rhopalosiphum padi*, *Metopolophium dirhodum*, *Sitobion avenae*) v roce 2014
Forecast of spring migration „cereal aphids“
(*Rhopalosiphum padi*, *Metopolophium dirhodum*, *Sitobion avenae*) in 2014

Z 11 virů infikujících obiloviny jsou nejnebezpečnější - virus žluté zakrslosti ječmene (BYDV), přenášený mšicemi a virus zakrslosti pšenice (WDV) jehož vektorem je křísek polní (*Psammotettix alienus*).

Loňský předpoklad slabých výskytů viróz se naplnil. Lokálně sice pozorovány byly, ale hlavní zastoupení patřilo virové zakrslosti pšenice.

Prognóza průměrných výskytů mšice střemchové s očekáváním vyšších záchytů pouze v Čáslavi se potvrdila jen z části. K nadprůměrným záchytům na lokalitě Čáslav se totiž přidaly také stanice Chrlice a Věrovany.

Mšice střemchová:

U tohoto druhu došlo ke zpoždění začátku jarní migrace a také vrchol byl zhruba o měsíc pozdnější. Tato zjištění nejsou ovšem pro prognózu pro novou vegetační sezónu podstatná. Větší váhu má průběh přeletu podzimního. Ten byl, ve srovnání s průměrnými hodnotami za celé monitorovací období, nadprůměrný v Chrlicích a také Žatci, ve Věrovanech a Lípě průměrný a v Čáslavi podprůměrný. Jsou-li použita data pro srovnání průměrů pouze z let s nízkým a vysokým rizikem šíření BYDV, pak lze hodnotit let v Čáslavi za nižší, než ve slabě rizikových letech. V Lípě a Věrovanech se hodnoty záchytů pohybují mezi oběma křivkami extrémních hodnot a v Chrlicích či Žatci se naopak přibližují průměrům let s vysokým rizikem šíření. Přesto vzhledem k nízkému podílu zdrojů viróz je **nebezpečí infekce** i v těchto lokalitách **nižší**. To ovšem nemusí platit o množství mšic, především v těchto lokalitách, ale s ohledem na průběh zimy, i na ostatním území. **Je možné očekávat časný a pravděpodobně i nadprůměrný výskyt této mšice.**

Kyjatka travní:

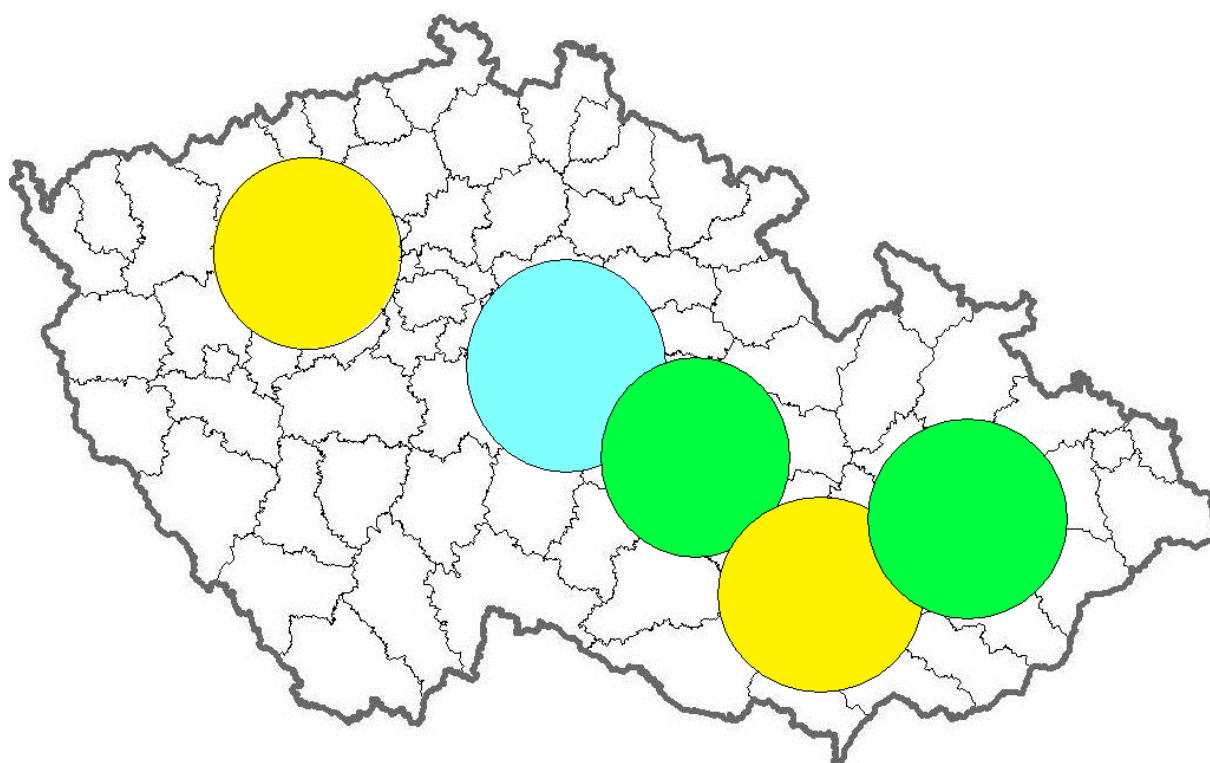
Předpoklad slabého výskytu se naplnil na všech stanicích s výjimkou Chrlic. Zde je patrný nadprůměrný přelet. Podzimní migrace však byly slabé na všech lokalitách, a tak pro příští rok **lze očekávat pouze podprůměrné výskyty**. Situaci by mohlo změnit pouze ideální počasí v jarním období.

Kyjatka osenní:

Loňský rok byl pro tento druh příznivější, než se očekávalo. Podprůměrně zachytávána byla jen v Lípě a Chrlicích, zde ovšem mohlo dojít ke zkreslení díky výpadku sací pasti. V Čáslavi a Věrovanech byl jarní přelet slabě podprůměrný, v Žatci byly zaznamenány dokonce nadprůměrné hodnoty. Podzimní přelet nebývá výrazný, a tak za zmínku stojí poměrně pozdní a zvýšená aktivita **v Chrlicích, která může znamenat zvýšené riziko výskytu** také na jaře 2014. U kyjatky osenní je potvrzená vyšší zimuvzdornost a tím slon k přežívání

anholocyklických kmenů. V souvislosti s letošní mírnou zimou tak vzrůstá **nebezpečí časných výskytů na celém území.**

Na základě výše uvedených skutečností, lze očekávat vyšší riziko brzkých a silných výskytů mšic především za ideálního počasí na jaře. Lokálně nadprůměrné výskyty spojené s možným přenosem viróz hrozí hlavně v nejteplejších oblastech republiky, na lokalitě reprezentované pastí v Chrlicích, eventuálně v okolí Žatce.

Legenda (intenzita podzimního přeletu):
Legend (intensity of autumn migration):

 podprůměrná
below the average

 průměrná
average

 nadprůměrná
above the average

 kalamitní
calamitous